

De impact van Oekraïne op onze sectoren

“LTO ondersteunt en informeert ondernemers waar dat noodzakelijk is”

Tekst: Elte Palm (Colland)

Hans Koehorst,
LTO Nederland

De oorlog in Oekraïne heeft enorme gevolgen voor het land en haar inwoners. Ook in andere landen voelen mensen en bedrijven de impact hiervan. Nederlandse boeren en tuinders kijken in eerste instantie met veel zorg naar de gevolgen van de oorlog voor de inwoners van Oekraïne en de impact ervan op het land. Tegelijkertijd denken ze na over wat dit betekent voor hun eigen bedrijf. LTO Nederland informeert en ondersteunt haar leden op verschillende manieren. Wij vroegen Hans Koehorst (Themacoördinator Plantaardige Sectoren, LTO Nederland) naar de situatie in de Nederlandse land- en tuinbouwsector, de opvang van vluchtelingen en de ondersteuning vanuit LTO voor ondernemers en werkgevers in de land- en tuinbouw.

Kunt u een beeld schetsen van de impact van de oorlog op de land- en tuinbouwsector?

“Allereerst is het natuurlijk vreselijk wat er gebeurt in Oekraïne en de noodzaak voor velen om huis en haard achter zich te laten. Vanaf het begin van de oorlog hebben agrarische ondernemers vele initiatieven genomen om Oekraïners te helpen met opvang in Nederland, met voedselpakketten of met het verzamelen en sturen van hulpgoederen. De crisis heeft ook een grote economische impact vanwege het strategische belang in de voedselvoorziening, grondstoffen voor kunstmest en energie. Boeren en tuinders zijn geconfronteerd met sterk stijgende prijzen voor voer, energie en kunstmest. Met name de glastuinbouw heeft het vanwege de hoge gasprijzen zwaar te verduren. Ook andere sectoren, en specifiek ook sectoren met import uit of export naar Oekraïne en Rusland, worden flink geraakt. Denk daarbij aan export van bijvoorbeeld bloemen, planten, bomen, fruit, zuivel en zaad- en pootgoed.

Ondanks dat we een zekere stijging zien van de opbrengstprijzen, dekken deze de sterk gestegen kosten van boeren en tuinders nog niet of nauwelijks. Veel ondernemers nemen maatregelen om de kosten te beheersen of zoeken naar nieuwe afzetgebieden om het bedrijf draaiende te houden. Het zal tijd kosten om die disbalans in de keten te herstellen.”

“Het zal tijd kosten om de disbalans in de keten te herstellen”

Wat doet LTO om ondernemers te ondersteunen?

“Wij proberen de ondernemers zo goed mogelijk te informeren en te ondersteunen waar dat noodzakelijk is. Wij staan in direct contact met onze leden via de regionale ledencontactcentra en informatielijnen zoals de Werkgeverslijn. Daarnaast is LTO voortdurend in overleg met relevante ministeries. Op basis van een tijdelijke Europese richtlijn mogen Oekraïense vluchtelingen vanaf begin april ook werken in Nederland. Voor werkgevers, die Oekraïense vluchtelingen werk (en huisvesting) willen aanbieden, heeft LTO een speciale themapagina ingericht www.werkgeverslijn.nl/oekraïne/ met een overzicht van de belangrijkste zaken. Op de website van LTO is er een speciale pagina www.lto.nl/onderwerpen/oekraïne/ waarop actualiteiten over de impact van de oorlog en noodzakelijke maatregelen worden bijgehouden.

In de afgelopen maanden heeft LTO continue de vinger aan de pols gehouden en de impact van de Oekraïense oorlog op het boeren- en tuinbouw gemonitord. Zo heeft LTO onderzoek gedaan naar hoe kostprijsstijgingen boeren en tuinders raken, in hoeverre deze kunnen worden doorberekend aan de volgende schakel in de keten, en wat uiteindelijk de bedrijfseconomische gevolgen zijn. Duidelijk is dat de impact van de oorlog stevig wordt gevoeld. Gelukkig hebben boeren en tuinders een groot aanpassingsvermogen en zijn flexibel en uitermate creatief om zich ook door deze crisis heen te slaan.”

“De impact van de oorlog wordt gevoeld en genomen”

In hoeverre worden Oekraïense vluchtelingen al opgevangen door ondernemers?

“De EU heeft op 4 maart 2022 de Richtlijn Tijdelijke Bescherming geactiveerd voor Oekraïense vluchtelingen. Dat houdt in dat zij bescherming, opvang en toegang tot de arbeidsmarkt krijgen in alle lidstaten van de Europese Unie. Werkgevers, die Oekraïense vluchtelingen werk bieden, hoeven daarom nu geen werkvergunning aan te vragen. Wel geldt er een meldplicht voor werkgevers bij het UWV. Steeds meer werkgevers bieden inmiddels werk aan Oekraïense vluchtelingen.”

In hoeverre kan deze regeling de krapte op de arbeidsmarkt oplossen?

“Werkgevers zijn allereerst blij dat ze Oekraïense vluchtelingen, die dat willen en kunnen, werk en huisvesting mogen aanbieden. Deze regeling is echter tijdelijk maar biedt zeker geen oplossing voor de krapte op de Nederlandse arbeidsmarkt. Daar is veel meer voor nodig. De krapte op de arbeidsmarkt is groot en voelbaar in alle sectoren. Ook werkgevers in de land- en tuinbouw hebben grote moeite om in vacatures te voorzien. Ook is de concurrentie tussen sectoren en werkgevers groot. Ik vergelijk de arbeidsmarkt wel is met een vijver waarin steeds minder vissen zwemmen en waar de vissers aan de waterkant steeds beter hun best moeten doen om überhaupt een vis te vangen.

Dit maakt het noodzakelijk dat werkgevers in de land- en tuinbouw breed investeren in behoud van personeel, in actieve werving uit binnen- en buitenland en in bieden van een aantrekkelijk ‘arbeidspakket’. Daarnaast vindt LTO dat het mogelijk en eenvoudiger moet worden om ook

werknemers van buiten de EU in de land- en tuinbouw in dienst te nemen. Werken in Nederland zorgt ervoor dat internationale werknemers voor zichzelf een betere economische positie kunnen realiseren die tevens ook bijdraagt aan de economische ontwikkeling in hun eigen land.”

“Agrarische ondernemers zijn blij om Oekraïense vluchtelingen te mogen helpen”

Wat zijn verdere uitdagingen?

“De krapte op de arbeidsmarkt en de beschikbaarheid van voldoende en kwalitatieve huisvesting voor onze internationale werknemers blijven belangrijke uitdagingen de komende jaren. Ook het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten van Emile Roemer heeft dat vorig jaar geconstateerd en belangrijke aanbevelingen gedaan. Werkgevers in de land- en tuinbouw kunnen in belangrijke mate bijdragen aan oplossingen van het huisvestingsvraagstuk door op of nabij het bedrijf huisvesting voor internationale werknemers te bouwen. Belangrijk is dat gemeenten meewerken en vergunningen verlenen. Ten tweede moeten we ervoor zorgen dat we als sector aantrekkelijk en concurrerend blijven. Niet in de laatste plaats staat de onbekendheid met het werk, carrièremogelijkheden, toekomstperspectief en imago ons, vaak ook onterecht, in de weg. Daar willen we de komende tijd veel aandacht aan besteden om dat op te lossen.” ■

Zachtfruitteler en bestuurder van NFO René Simons heeft op dit moment 10 Oekraïense vluchtelingen in dienst die hij ook bij zijn bedrijf huisvest. “In goede samenwerking met de gemeente is het ons gelukt om 10 vluchtelingen huisvesting aan te bieden. Wij hebben gecertificeerde huisvesting dus dat is allemaal goed in orde. Op 1 april konden ze, na melding bij het UWV, ook bij ons aan het werk. Ze zijn natuurlijk niet hier naar toe gekomen om te werken, maar om een veilig onderkomen te hebben. Onze insteek was dan ook, wij moeten die mensen helpen. Daarom zijn we blij dat we daar in kunnen voorzien en dat ze ook salaris verdienen om voor henzelf en hun familie te zorgen.”

Troostende schouder

“Je merkt dat de vluchtelingen een trauma te verwerken hebben. Gelukkig hebben onze Poolse werknemers ze heel goed opgevangen en bieden ze ook een troostende schouder aan als dat nodig is. Wij bieden de mogelijkheid om, als dat nodig en wenselijk is, dat zij al dan niet tijdelijk terugkeren naar Oekraïne. Ook blijven ze natuurlijk van harte welkom bij terugkomst. We plannen dat zo goed mogelijk in. Maar ook als we straks geen werk hebben, dan mogen ze van onze huisvesting gebruik blijven maken.”

Vooraf goed regelen

“Binnen LTO en NFO hebben we vooraf veel tijd besteed om samen met de overheid te kijken naar wat wel en niet mogelijk is om Oekraïense vluchtelingen zo goed mogelijk op te vangen. Je moet het vooraf goed regelen, ook administratief. Denk bijvoorbeeld aan een verzekering, het openen van een bankrekening en het inschrijven bij de gemeente. Uiteindelijk hopen wij al onze Oekraïense werknemers te helpen om weer een goede start te maken in Oekraïne zodra dat weer mogelijk is.”